

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci rozhodl samosoudkyní Mgr. Karolínou Tylovou, LL.M., ve věci

žalobce:

■
bytem ■

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR, orgán sociálního zabezpečení**
sídlem nám. Hrdinů 3, Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 2. 2018, č. j. OSZ-127047-31/M-Ří-2018,

takto:

- I. Žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, orgánu sociálního zabezpečení, ze dne 5. 2. 2018, č. j. OSZ-127047-31/M-Ří-2018, se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Podanou žalobou se žalobce domáhal zrušení shora uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým byly zamítnuty jeho námitky a potvrzeno rozhodnutí

žalovaného jako správního orgánu I. stupně ze dne 3. 1. 2018, č. j. OSZ-127047-29/D-Ni-2018. Tímto prvostupňovým rozhodnutím žalovaný zamítl žádost žalobce ze dne 7. 12. 2017 o obnovu řízení ve věci přiznání starobního důchodu ukončeného pravomocným rozhodnutím ze dne 30. 6. 2017, č. j. OSZ-127047-22/D-Ro-2017.

2. Žalobce v žalobě namítal, že jednoznačně požádal o přiznání starobního důchodu ke dni 23. 9. 2016. Uvedl, že žádost o přiznání starobního důchodu podal dne 11. 5. 2017 a před sepsáním žádosti předložil evidenční listy důchodového pojištění za rok 2015 a 2016 prokazující trvání výdělečné činnosti, z čehož logicky vyplývá, že chtěl požádat o starobní důchod od 23. 9. 2016. Dle žalobce došlo k pochybení úřednice sepisující žádost o starobní důchod paní ■■■ z Policie České republiky, Krajského ředitelství Libereckého kraje - pobočka Liberec. Sepisující úřednice omylem uvedla v žádosti o starobní důchod datum přiznání ode dne 23. 9. 2014, neboť vycházela z předložené písemné informace Ministerstva vnitra ze dne 20. 11. 2013, č. j. OSZ-127047-15/D-Ši-2013, kde se mimo jiné uvádí, že dle doložených dokladů vznikne na starobní důchod nárok v 58 letech věku, tj. dnem 23. 9. 2014. Žalobce tuto skutečnost zjistil až poté, co rozhodnutí ze dne 30. 6. 2017, č. j. OSZ-127047-22/D-Ro-2017, nabylo právní moci. Žalobce zdůraznil, že žádost o starobní důchod sepisovala elektronicky právě paní ■■■, žalobce pouze důvěřivě podepsal poslední list, tj. pouze stránku 4. Údaj „žádám o přiznání starobního důchodu ode dne 23. 9. 2014“ nevyplňoval a ani stránku, kde je uveden tento údaj, nepodepisoval. Příslušnou kolonku zmatečně a s předstihem vyplnila paní ■■■, stejně jako údaj, že žalobce žádá o zvýšení procentní výměry starobního důchodu podle § 34 odst. 4 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ode dne splnění podmínek pro nárok na toto zvýšení.
3. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný konstatoval, že po skončení každého jednání s žalobcem sepisující úřednice rozepsanou žádost o přiznání starobního důchodu v elektronické podobě vždy uložila a v sepisování žádosti pokračovala až při dalším jednání s žalobcem. Podle poznatků žalovaného se jedná o zkušenou a pečlivou pracovníci, která neměla důvod žalobce zkrátit na jeho právech a v rozporu s jeho vůlí měnit volbu data přiznání starobního důchodu. Žalovaný odkázal na § 100 odst. 1 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“), dle kterého se řízení před správním orgánem ukončené pravomocným rozhodnutím ve věci na žádost účastníka obnoví, jestliže vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti nebo důkazy, které existovaly v době původního řízení, a které účastník, jemuž jsou ku prospěchu, nemohl v původním řízení uplatnit, anebo se provedené důkazy ukázaly nepravdivými. Smyslem institutu obnovy řízení se ve své judikatuře zabýval Nejvyšší správní soud, který judikoval, že pro nové skutečnosti nebo důkazy se obnovuje správní řízení jen za předpokladu, že tyto vyšly najevo po právní moci rozhodnutí, a že je účastník v původním řízení vůbec neznal, nebo je bez své viny nemohl uplatnit například proto, že listina nebo jiná věc potřebná k provedení důkazu byla nedostupná, a že důležitý svědek nebyl dosažitelný nebo dodatečně vypověděl o důležitých okolnostech, ačkoliv v původním řízení odepřel výpověď. Žalovaný v této souvislosti odkazoval na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2004, č. j. 6 A 175/2002 - 75. Žalobce však za neznámé skutečnosti označuje postupy a skutečnosti vyplývající z právní úpravy důchodového pojištění, o kterých tvrdí, že je vůbec neznal a nemohl je tak využít při podání žádosti o důchod. Této námitce však

nelze přisvědčit z důvodu, které žalovaný vysvětlil v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Žalovaný proto navrhoval, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítnul.

4. Na vyjádření žalovaného reagoval žalobce replikou, v níž uvedl, že měl skutečně zákonnou možnost žádat o starobní důchod již v 58 letech věku, tj. ode dne 23. 9. 2014. Této zákonné možnosti však nevyužil, nebyl proto důvod, po zdravotní stránce se cítil dobře a mohl dále pracovat. Je pravdou, že ze strany Ministerstva vnitra byl písemně upozorněn na zastavení výplaty výsluhového příspěvku ode dne 22. 9. 2016. V té době měl žalobce v úmyslu setrvat v pracovním poměru a později si zažádat o starobní důchod. Žalobce dále popisoval své jednání s paní K., kterou kontaktoval někdy koncem roku 2015, a předložil jí písemnost Ministerstva vnitra obsahující informaci, že podle doložených podkladů nárok na starobní důchod žalobci vznikne v 58 letech, tj. dnem 23. 9. 2014. S paní K. bylo domluveno, že si sama vyžádá kmenový spis od Policie České republiky Ústí nad Labem. Při následných jednáních žalobce doložil další písemnosti a výslovně uvedl, aby mu byl starobní důchod přiznán od 60 let věku, tj. ode dne 23. 9. 2016. Dne 11. 5. 2017 se žalobce po telefonické domluvě dostavil na Policii České republiky, orgán sociálního zabezpečení v Liberci za účelem podepsání již připravené žádosti o starobní důchod. Žalobce znovu zdůraznil, že žádost sám nevyplňoval, ale na posledním listě ji podepsal. Žalobce namítal, že ze strany sepisující úřednice nebyl ústně ani písemnou formou poučen o svých právech. Žalobce vůbec nevěděl, že jako datum, od kdy požaduje přiznání starobního důchodu, je v příslušné kolonce uvedeno 23. 9. 2014. Žalobce zdůraznil, že kdyby byl jako účastník řízení řádně poučen o možnosti změnit v zákonné lhůtě datum, od kdy požaduje přiznání starobního důchodu, a to dokonce dvakrát, mohl procesní pochybení sepisující úřednice sám napravit. To se však nestalo. Žalobce uzavřel, že písemnou žádost o starobní důchod podal po dosažení 60 let věku a na prvním listu této žádosti mělo být uvedeno „ode dne 23. 9. 2016“. Nepravdivá je rovněž informace, že žalobce žádal o zvýšení starobního důchodu za výdělečnou činnost konanou po vzniku nároku souběžně s pobíráním starobního důchodu v plné výši. I tato informace byla vyplněna sepisující úřednicí a žalobci nebyla předložena k podpisu.
5. Ze správního spisu předloženého žalovaným soud ověřil tyto pro danou věc rozhodné skutečnosti.
6. Dne 11. 5. 2017 bylo zahájeno správní řízení o žádosti žalobce o přiznání starobního důchodu ode dne 23. 9. 2014. Rozhodnutím žalovaného ze dne 30. 6. 2017, č. j. OSZ-127047-22/D-Ro-2017, byl žalobci ode dne 23. 9. 2014 starobní důchod přiznán.
Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 12. 9. 2017. Rozhodnutím rovněž ze dne 30. 6. 2017, č. j. OSZ-127047-23/D-Ro-2017, ředitel odboru sociálního zabezpečení rozhodl v řízení ve věcech služebního poměru, že ode dne 23. 9. 2014 žalobci nenáleží výsluhový příspěvek. Písemností ze dne 7. 12. 2017 žalobce požádal o přezkumné řízení podle § 98 správního řádu, případně o obnovu řízení dle § 100 správního řádu a nový přepočtení starobního důchodu ode dne 23. 9. 2016. V žádosti uvedl, že dne 6. 12. 2017 při osobním jednání na Ministerstvu vnitra vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti nebo důkazy, které existovaly v době původního řízení a které účastník, jemuž jsou ku prospěchu, nemohl v původním řízení uplatnit.

7. Správní orgán I. stupně posoudil podání žalobce jako žádost o obnovu řízení a dospěl k závěru, že podmínky pro obnovu správního řízení splněny nejsou, a proto rozhodnutím ze dne 3. 1. 2018, č. j. OSZ-127047-29/D-Ni-2018, žádost žalobce zamítl. Konstatoval, že jak z podání žalobce, tak z protokolu o ústním jednání konaném dne 6. 12. 2017 vyplývá, že při osobní návštěvě byl žalobci vysvětlen význam data přiznání starobního důchodu a jeho vliv na výpočet starobního důchodu. Toto poučení nelze dle správního orgánu I. stupně považovat za neznámé skutečnosti, neboť správnímu orgánu tyto skutečnosti byly v průběhu řízení známy, a žalobce se na ně mohl kdykoliv dotázat. Žalobce se mohl před podáním žádosti, či v průběhu správního řízení poradit nebo nechat zastoupit advokátem nebo jinou osobou znalou práva sociálního zabezpečení. Žalobce také mohl proti rozhodnutí o přiznání starobního důchodu ve lhůtě 30 dnů od jeho oznámení podat písemné námitky. K argumentu žalobce, že úřednice, která s ním žádost sepsala, sama vyplnila datum přiznání starobního důchodu ode dne 23. 9. 2014 místo ode dne 23. 9. 2016, žalovaný uvedl, že na straně 4 žádosti, žalobce svým podpisem stvrdil správnost veškerých uvedených údajů. Před podpisem žádosti měl žalobce možnost se s obsahem žádosti seznámit, klást dotazy, oznámit případný nesouhlas s uvedenými údaji, včetně data přiznání starobního důchodu a požadovat změnu. To však neučinil a sepsaná a žalobcem podepsaná žádost byla postoupena správnímu orgánu. Pokud žalobce v řízení o žádosti o přiznání starobního důchodu něčemu neporozuměl nebo měl pochybnosti, mohl se ústně či písemně obrátit na správní orgán, což se ostatně již v minulosti opakovaně stalo. To, že tak nyní neučinil, nelze považovat za pochybení pověřené pracovnice (sepisovatelky) ani správního orgánu. Žádosti žalobce o nový přepočít starobního důchodu ode dne 23. 9. 2016 nebylo možné vyhovět ani postupem podle § 86 odst. 4 písm. a) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen „zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení“).
8. Žalovaný se závěry správního orgánu I. stupně ztotožnil. Zdůraznil, že žalobce s orgánem sociálního zabezpečení Ministerstva vnitra ještě před sepsáním žádosti o důchod opakovaně komunikoval a zjišťoval, jakého výsledku dosáhne, požádá-li o přiznání důchodu zpětně k datu vzniku nároku, a z jeho korespondence lze usuzovat, že i zpětný doplatek očekával. Žalobce poukazuje na skutečnost, že při sepisování žádosti o důchod doložil evidenční listy důchodového pojištění za rok 2015 a 2016 prokazující trvání jeho výdělečné činnosti, což je podle jeho názoru dostatečný argument pro přiznání důchodu až k datu 23. 9. 2016. Dle žalovaného ale nešlo o výslovný projev vůle žalobce směřující k úpravě data přiznání nároku, a to i proto, že omezení výdělečné činnosti v souběhu s pobíráním starobního důchodu podle § 37 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. bylo s účinností od 1. 1. 2010 zrušeno. Naopak od téhož dne má podle § 34 odst. 4 citovaného zákona pojištěnec možnost požádat o zvýšení starobního důchodu za výdělečnou činnost konanou po vzniku nároku souběžně s pobíráním starobního důchodu v plné výši, pro což se také žalobce samostatně rozhodl.

9. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení jemu předcházející v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), v mezích a rozsahu uplatněných žalobních bodů, vycházejí přitom ze skutkového a právního vztahu v době rozhodování správního orgánu (v souladu s § 75 odst. 1, odst. 2 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
10. Dle § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu *řízení před správním orgánem ukončené pravomocným rozhodnutím ve věci se na žádost účastníka obnoví, jestliže vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti nebo důkazy, které existovaly v době původního řízení a které účastník, jemuž jsou ku prospěchu, nemohl v původním řízení uplatnit, anebo se provedené důkazy ukázaly nepravdivými.*
11. Obnova řízení jako mimořádný opravný prostředek (v případě obnovy na žádost účastníka) umožňuje z důvodu skutkových omylů zjištěných až po právní moci rozhodnutí znovu rozhodnout ve věci samé a prolomit tak překážku věci rozhodnutí (*rei iudicatae*). I proto, že obnova řízení je mimořádným opravným prostředkem, jehož důsledkem je zásah do pravomocného správního rozhodnutí, tedy zásah do právních poměrů, které již byly autoritativně správním rozhodnutím stanoveny, je třeba pojem „dříve neznámé skutečnosti“ chápat v objektivním smyslu, tedy jako skutečnosti, které účastník správního řízení skutečně znát nemohl a nemohl je v původním řízení uplatnit. Za takové skutečnosti jsou považovány např. situace, kdy listina nebo jiná věc potřebná k provedení důkazu byla nedostupná, nebo případy, kdy důležitý svědek nebyl dosažitelný nebo dodatečně vypověděl o důležitých okolnostech, ačkoliv v původním řízení odepřel výpověď (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2004, č. j. 6 A 176/2002 - 75, ze dne 13. 5. 2010, č. j. 6 As 39/2009 - 74, či ze dne 31. 1. 2011 č. j. 8 As 18/2010, dostupné na www.nssoud.cz).
12. O takový případ však v souzené věci nešlo. Žalobce za takové dříve neznámé skutečnosti označil, že mu až dne 6. 12. 2017 při osobním jednání na Ministerstvu vnitra byl vysvětlen rozdíl mezi výpočtem starobního důchodu s datem od 23. 9. 2014 nebo od 23. 9. 2016, a on zjistil, že úřednice sepisující jeho žádost o starobní důchod pochybila, když vyplnila, že žalobce žádá o přiznání starobního důchodu ode dne 23. 9. 2014, místo ode dne 23. 9. 2016.
13. Žalobce se tak žádostí o obnovu řízení fakticky snaží dosáhnout změny data přiznání starobního důchodu z důvodu výhodnějšího výpočtu důchodu. K tomu však tento institut neslouží. K takovéto „obnově“ by musela ještě přistoupit změna žádosti ze dne 11. 5. 2017, kterou se žalobce domáhal přiznání důchodu ode dne 23. 9. 2014.
14. Pro případ, že si pojištěnec nepovšimne pochybení při podpisu žádosti, ale až následně, může využít postupu dle § 86 odst. 4 písm. a) zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, a do 30 dnů ode dne oznámení rozhodnutí orgánu

sociálního zabezpečení písemně požádat o změnu data přiznání důchodu, takovou žádost může podat nejvýše dvakrát v případě přiznání téhož důchodu.

15. Podle § 88 odst. 1 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení lze dále proti rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení ve věcech důchodového pojištění jako řádný opravný prostředek podat písemné námitky do 30 dnů ode dne jeho oznámení účastníkovi řízení s tím, že požádá-li účastník řízení před uplynutím lhůty k podání námitek o předložení podkladů pro výpočet důchodu nebo vyčíslení přeplatku, který je povinen uhradit, počíná podle odst. 2 téhož ustanovení běžet nová lhůta k podání námitek ode dne, kdy mu byly tyto podklady doručeny. O možnosti podat písemné námitky byl žalobce poučen v rozhodnutí o přiznání důchodu.
16. Ze správního spisu vyplývá a žalobce to ani nezpochybňuje, že ve stanovených lhůtách nevyužil žádnou z možností, kterými mu platná právní úprava umožňuje změnit vůli projevenou sepsáním žádosti o důchod.
17. Účelem obnovy řízení není ani přezkum či přípravná náprava nezákonnosti správního rozhodnutí, resp. řízení, které jeho vydání předcházelo z hlediska posouzení okolností a právního stavu, který zde byl v době vydání původního rozhodnutí. Účelem obnovy řízení je náprava skutkových skutečností, účelem je posouzení, zda nové skutečnosti či nové důkazy, které v původním řízení nebyly uplatněny, mohly odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla předmětem původního rozhodování za splnění podmínky, že tyto neznámé skutečnosti či důkazy vyšly najevo až po skončení původního řízení a účastník řízení je nemohl v původním řízení uplatnit přesto, že v době, kdy bylo původní řízení vedeno, jež existovaly.
18. Z obsahu žaloby je ale zřejmé, že žalobcem uplatněné námitky nesměřují do posouzení otázky, zda správní orgány dostatečně zhodnotily existenci či neexistenci dříve neznámých skutečností nebo důkazů, které vyšly najevo až po ukončení původního řízení přesto, že v době původního řízení již existovaly a účastníkem řízení nemohly být uplatněny, žalobní námitky směřují do věci samé, svým charakterem jde o námitky, které směřují proti původnímu řízení a rozhodnutí ze dne 30. 6. 2017. Jde o námitky ve věci samé, které měl a mohl žalobce uplatnit v rámci námitek proti rozhodnutí o přiznání starobního důchodu. Pokud žalobce svého oprávnění podat námitky proti rozhodnutí o přiznání starobního důchodu nevyužil, nelze uplatňovat takové námitky dodatečně v rámci žádosti o obnovu řízení. Proto je také výslovně v § 100 odst. 2 správního řádu uvedeno, že obnovy řízení se nemůže domáhat ten, kdo mohl důvod obnovy uplatnit v odvolacím řízení.
19. Pokud žalobce tvrdí, že podepsal vyplněný tiskopis, aniž by si předem pročetl a zkontroloval uváděné údaje, popřípadě si nechal vysvětlit případné nesrovnalosti, nezachoval potřebnou míru opatrnosti, kterou v současné době již nemůže zhojit. Lhůta pro podání písemných námitek i lhůta pro podání žádosti o změnu data přiznání důchodu marně uplynula dne 12. 9. 2017.
20. Z uvedených důvodů má soud za to, že žalovaný postupoval v souladu se zákonem, když námitky žalobce zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil, neboť podmínky pro obnovu řízení nebyly dány.

21. Na základě shora uvedené argumentace dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s. Ve věci soud rozhodoval, aniž nařídil ústní jednání, v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s., když žalobce i žalovaná vyslovili s takovým postupem souhlas.
22. Podle § 60 odst. 1 věta první s. ř. s. má účastník, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce úspěch ve věci neměl, úspěšný žalovaný správní orgán nemá na náhradu nákladů řízení právo podle § 60 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 118d odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb. Soud proto vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty

na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Liberec dne 12. prosince 2018

Mgr. Karolína Tylová, LL.M.,
samosoudkyně